EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 15. 10. 2024
COM(2024) 161 final/2

2024/0074 (NLE)

ADDENDUM
This document replaces COM(2024)161 of 18.03.2024
Concerns all language versions
Insertion of the reference to the linked Commission Staff Working Document SWD(2024)237 final

The text shall read as follows:

Návrh

ROZHODNUTIE RADY

o uzavretí v mene Únie Dohody medzi Európskou úniou a Srbskou republikou týkajúcej sa operačných činností vykonávaných Európskou agentúrou pre pohraničnú a pobrežnú stráž v Srbskej republike

{SWD(2024) 237 final}

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

• Dôvody a ciele návrhu

Jednou z úloh Európskej agentúry pre pohraničnú a pobrežnú stráž (ďalej len „agentúra“) je spolupracovať s tretími krajinami v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje nariadenie o európskej pohraničnej a pobrežnej stráži [nariadenie (EÚ) 2019/1896] (ďalej len „nariadenie“), „a to aj prostredníctvom možného operačného nasadenia tímov riadenia hraníc v tretích krajinách“.[1] Konkrétne má agentúra ako súčasť európskej pohraničnej a pobrežnej stráže zabezpečiť európske integrované riadenie hraníc[2], jednou zo zložiek ktorého je spolupráca s tretími krajinami v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje nariadenie, s osobitným zameraním na susedné tretie krajiny a krajiny pôvodu alebo tranzitu v prípade neregulárnej migrácie[3]. Agentúra môže spolupracovať, v rozsahu potrebnom na plnenie jej úloh, s orgánmi tretích krajín príslušnými v záležitostiach, na ktoré sa vzťahuje nariadenie[4], a môže vykonávať činnosti súvisiace s európskym integrovaným riadením hraníc na území tretej krajiny so súhlasom tejto tretej krajiny.

Podľa článku 73 ods. 3 nariadenia sa v situáciách, ktoré si vyžadujú nasadenie tímov riadenia hraníc zo stáleho zboru európskej pohraničnej a pobrežnej stráže do tretej krajiny, v ktorej budú členovia tímov uplatňovať výkonné právomoci, medzi Úniou a dotknutou treťou krajinou uzavrie dohoda o štatúte. Takáto dohoda o štatúte by mala vychádzať zo vzoru, ktorý vypracovala Komisia v súlade s článkom 76 ods. 1 nariadenia. Komisia prijala daný vzor 21. decembra 2021[5].

Srbská republika (ďalej len „Srbsko“) sa geograficky nachádza na jednej z hlavných trás neregulárneho zmiešaného migračného pohybu smerujúcej do Európskej únie. V roku 2023 agentúra Frontex zaregistrovala na západobalkánskej trase na vonkajších hraniciach Európskej únie približne 99 000 neoprávnených prekročení hraníc, ako aj viac ako 25 000 neregulárnych prekročení hraníc Srbska s krajinami mimo EÚ. Neregulárni migranti sú terčom útokov organizovaných zločineckých skupín zapojených do prevádzačstva a sú vystavení veľkému riziku porušovania ľudských práv. Vysoká miera neregulárnych príchodov a žiadostí o azyl takisto vytvára značný tlak na niektoré členské štáty Európskej únie, čo vedie k potrebe spoločných koordinovaných opatrení na úrovni Únie.

V roku 2020 Únia a Srbsko uzavreli dohodu o štatúte[6] na základe nariadenia (EÚ) 2016/1624[7], ktoré bolo zrušené a nahradené nariadením. Vzhľadom na obmedzený rozsah pôsobnosti nariadenia (EÚ) 2016/1624 sa spoločné operácie vykonávané na základe tejto

---

1 Článok 10 ods. 1 písm. u) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1896 z 13. novembra 2019 o európskej pohraničnej a pobrežnej stráži (Ú. v. EÚ L 295, 14.11.2019, s. 1).

2 Článok 71 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2019/1896.

3 Článok 3 písm. g) nariadenia (EÚ) 2019/1896.

4 Článok 73 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2019/1896.

5 Oznámenie COM(2021) 829 – Vzor dohody o štatúte podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1896 z 13. novembra 2019 o európskej pohraničnej a pobrežnej stráži a zrušení nariadení (EÚ) č. 1052/2013 a (EÚ) 2016/1624.

6 Rozhodnutie Rady (EÚ) 2020/865 z 26. mája 2020 o uzavretí Dohody o štatúte medzi Európskou úniou a Srbskou republikou týkajúcej sa činností vykonávaných Európskou agentúrou pre pohraničnú a pobrežnú stráž v Srbskej republike (Ú. v. EÚ L 202, 25. 6. 2020, s. 1).

7 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1624 zo 14. septembra 2016 o európskej pohraničnej a pobrežnej stráži, ktorým sa mení nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/399 a ktorým sa zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 863/2007, nariadenie Rady (ES) č. 2007/2004 a rozhodnutie Rady 2005/267/ES (Ú. v. EÚ L 251, 16.9.2016, s. 1).

dohody o štatúte obmedzujú na hranice Srbska s Európskou úniou. Agentúra Frontex v tomto obmedzenom rámci vykonáva *spoločnú operáciu v Srbsku* (predtým *spoločnú pozemnú operáciu v Srbsku*) na pozemných hraniciach Srbska s Maďarskom a Bulharskom. Ku dňu 12. februára 2024 bolo do tejto operácie nasadených 99 príslušníkov stáleho zboru, čo viedlo k obmedzeniu neregulárnej migrácie a zásahom proti cezhraničnej trestnej činnosti, a teda k celkovému zlepšeniu kontroly hraníc.

Komisia po nadobudnutí účinnosti nariadenia (EÚ) 2019/1896, ktorým sa rozšíril rozsah pôsobnosti dohôd o štatúte, dostala 18. novembra 2022 povolenia Rady na začatie rokovaní so Srbskom[8], ako aj s Čiernou Horou, Albánskou republikou a Bosnou a Hercegovinou o dohodách o operačných činnostiach, ktoré má Európska agentúra pre pohraničnú a pobrežnú stráž vykonávať v týchto krajinách na základe tohto nového nariadenia. Komisia 30. novembra 2022 zorganizovala stretnutie so štyrmi uvedenými krajinami, na ktorom boli zdôraznené hlavné novinky vzorovej dohody o štatúte. Komisia v mene Európskej únie a Srbsko viedli formálne rokovania s cieľom dosiahnuť dohodu 14. septembra a 7. novembra 2023. Komisia sa domnieva, že ciele stanovené Radou v jej smerniciach na rokovania boli dosiahnuté a dohoda je pre Úniu prijateľná.

Návrh dohody sa odchyľuje od vzorovej dohody o štatúte[9] tým, že členom tímu poskytuje obmedzenú imunitu voči trestnej právomoci[10] a obmedzenú výnimku z nedotknuteľnosti budov, priestorov a aktív agentúry[11]. Tieto výnimky zo vzoru sú prijateľné, keďže Srbsko má štatút uznanej kandidátskej krajiny na pristúpenie k Európskej únii, súčasná dohoda o štatúte so Srbskom obsahuje porovnateľné ustanovenia a operácie podľa uvedenej dohody pokračujú odporučeným spôsobom a podobné alebo rovnaké výnimky boli prijaté pre všetkých susedov Srbska, ktorí nedávno rokovali o podobných dohodách s Úniou.

Priložený návrh rozhodnutia Rady predstavuje právny základ uzavretia Dohody medzi Európskou úniou a Srbskou republikou týkajúcej sa operačných činností vykonávaných Európskou agentúrou pre pohraničnú a pobrežnú stráž v Srbskej republike.

Situácia krajín pridružených k schengenskému priestoru

Tento návrh vychádza zo schengenského *acquis* v oblasti riadenia vonkajších hraníc. Únia však nemá právomoc uzavrieť so Srbskom dohodu o štatúte spôsobom, ktorý zaväzuje Nórsko, Island, Švajčiarsko a Lichtenštajnsko. S cieľom zabezpečiť, aby príslušníci pohraničnej stráže a ďalší príslušní pracovníci vyslaní uvedenými krajinami do Srbska mali rovnaké postavenie, aké je stanovené v budúcej dohode o štatúte, bolo k návrhu rozhodnutia Rady o podpise dohody o štatúte pripojené spoločné vyhlásenie, v ktorom sa uvádza, že je žiaduce, aby sa podobné dohody uzavreli medzi Srbskom a každou z týchto pridružených krajín.

Toto rozhodnutie predstavuje vývoj ustanovení schengenského *acquis*, na ktorých sa Írsko nezúčastňuje v súlade s rozhodnutím Rady 2002/192/ES[12]; Írsko sa preto nezúčastňuje na jeho prijatí, nie je ním viazané ani nepodlieha jeho uplatňovaniu. V súlade s článkami 1 a 2

8 Ú. v. EÚ L 300, 21.11.2022, s. 29.

9 Oznámenie COM(2021) 829 – Vzor dohody o štatúte podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1896 z 13. novembra 2019 o európskej pohraničnej a pobrežnej stráži a zrušení nariadení (EÚ) č. 1052/2013 a (EÚ) 2016/1624.

10 Pozri článok 12 ods. 3 návrhu dohody.

11 Pozri článok 11 ods. 5 návrhu dohody.

12 Rozhodnutie Rady 2002/192/ES z 28. februára 2002 o požiadavke Írska zúčastňovať sa na niektorých ustanoveniach schengenského acquis (Ú. v. ES L 64, 7.3.2002, s. 20).

Protokolu č. 22 o postavení Dánska, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o fungovaní Európskej únie, sa Dánsko nezúčastňuje na prijatí tohto rozhodnutia, nie je ním viazané ani nepodlieha jeho uplatňovaniu.

- **Súlad s ostatnými politikami Únie**

Posilnenie kontrol na území Srbska bude mať pozitívny vplyv na riadenie vonkajších hraníc Únie, ako aj na hranice samotného Srbska. Uzavretie dohody o štatúte by sa prepojilo so širšími cieľmi a prioritami spolupráce stanovenými v dohode o stabilizácii a pridružení medzi Európskou úniou a Srbskom.[13]

Uzavretím dohody o štatúte by sa mohlo podporiť aj širšie úsilie a záväzky Európskej únie ďalej rozvíjať spôsobilosti[14] s cieľom prispieť k riadeniu reakcie na krízy a podporiť konvergenciu v zahraničných a bezpečnostných záležitostiach medzi Úniou a Srbskom.

2. PRÁVNY ZÁKLAD A PROPORCIONALITA

Právnym základom tohto návrhu je článok 77 ods. 2 písm. b) a d) a článok 79 ods. 2 písm. c) ZFEÚ v spojení s článkom 218 ods. 6 písm. a) ZFEÚ.

Právomoc Európskej únie uzavrieť dohodu o štatúte je explicitne stanovená v článku 73 ods. 3 nariadenia (EÚ) 2019/1896, v ktorom sa uvádza, že „[v] situáciách, ktoré si vyžadujú nasadenie tímov riadenia hraníc zo stáleho zboru do tretej krajiny, v ktorej budú členovia tímov uplatňovať výkonné právomoci, sa medzi Úniou a dotknutou treťou krajinou uzavrie […] dohoda o štatúte […]“.

Podľa článku 3 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie má Únia výlučnú právomoc uzavrieť medzinárodnú dohodu, keď je jej uzatvorenie ustanovené v legislatívnom akte Únie. V článku 73 ods. 3 nariadenia (EÚ) 2019/1896 sa stanovuje, že „sa medzi Úniou a dotknutou treťou krajinou uzavrie“ dohoda o štatúte. Dohoda, ktorá sa má podpísať a uzavrieť so Srbskou republikou, preto patrí do výlučnej právomoci Európskej únie. V súlade s článkom 73 ods. 3 nariadenia (EÚ) 2019/1896 je navrhovaná dohoda o štatúte založená na vzorovej dohode, ktorú Komisia prijala v decembri 2021[15], pričom sa zohľadňujú predtým dohodnuté ustanovenia existujúcej dohody o štatúte so Srbskou republikou[16].

Ustanovenia navrhovanej dohody nepresahujú rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie jej cieľov, a teda na základe vzorovej dohody o štatúte zahŕňajú všetky aspekty potrebné na vykonávanie činností tímov riadenia hraníc zo stáleho zboru nasadeného do tretej krajiny, v ktorej budú členovia tímov vykonávať výkonné právomoci, najmä rozsah operácie, ustanovenia o občianskoprávnej a trestnej zodpovednosti, úlohy a právomoci členov tímov, opatrenia týkajúce sa zriadenia vysunutého pracoviska a praktické opatrenia týkajúce sa dodržiavania základných práv.

---

13 Ú. v. EÚ L 278, 18.10.2013, s. 16.

14 Napríklad odborná príprava, situačné povedomie, vybavenie, schopnosť reagovať, nasadenie zamestnancov atď.

15 Oznámenie COM(2021) 829.

16 Ú. v. EÚ L 202, 25.6.2020, s. 3.

3. VÝSLEDKY HODNOTENÍ EX POST, KONZULTÁCIÍ SO ZAINTERESOVANÝMI STRANAMI A POSÚDENÍ VPLYVU

Keďže pôjde o novú dohodu, nebolo možné vykonať žiadne hodnotenie ani kontrolu vhodnosti existujúcich nástrojov. Rokovanie o dohode o štatúte si nevyžaduje posúdenie vplyvu.

- **Základné práva**

Ako je stanovené v odôvodnení 88 nariadenia (EÚ) 2019/1896 Komisia posúdila situáciu v oblasti základných práv v Srbskej republike relevantnú pre oblasti, na ktoré sa vzťahuje dohoda o štatúte, a bude o tom informovať Európsky parlament.

Pripravovaná dohoda obsahuje praktické opatrenia týkajúce sa dodržiavania základných práv a zabezpečuje úplné dodržiavanie základných práv počas činností organizovaných na základe dohody. V dohode sa stanovuje nezávislý a účinný mechanizmus podávania sťažností v súlade s príslušnými ustanoveniami nariadenia (EÚ) 2019/1896 s cieľom monitorovať a zabezpečiť dodržiavanie základných práv pri všetkých činnostiach organizovaných na základe dohody.

- **Ochrana údajov**

Keďže ustanovenia dohody o štatúte týkajúce sa prenosu osobných údajov sa podstatne nelíšia od vzorovej dohody o štatúte a sú v súlade s nariadením (EÚ) 2019/1896, ustanovenia tejto dohody o štatúte sa nekonzultovali s európskym dozorným úradníkom pre ochranu údajov.

4. VPLYV NA ROZPOČET

Dohoda o štatúte sama osebe nemá žiadne finančné dôsledky. Skutočné nasadenie tímov pohraničnej stráže na základe operačného plánu bude znamenať náklady hradené z rozpočtu agentúry. Budúce operácie v rámci dohody o štatúte sa budú financovať z vlastných zdrojov agentúry, ako sa stanovuje v ročnom rozpočtovom cykle Únie.

Príspevok Únie Európskej agentúre pre pohraničnú a pobrežnú stráž je už súčasťou rozpočtu Únie, ako sa uvádza v záveroch Rady k dohode o viacročnom finančnom rámci.

5. ĎALŠIE PRVKY

- **Plány vykonávania, spôsob monitorovania, hodnotenia a podávania správ**

Komisia zabezpečí riadne monitorovanie vykonávania dohody o štatúte.

2024/0074 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTIE RADY

o uzavretí v mene Únie Dohody medzi Európskou úniou a Srbskou republikou týkajúcej sa operačných činností vykonávaných Európskou agentúrou pre pohraničnú a pobrežnú stráž v Srbskej republike

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 77 ods. 2 písm. b) a d) a článok 79 ods. 2 písm. c) v spojení s jej článkom 218 ods. 6 písm. a),

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

so zreteľom na súhlas Európskeho parlamentu[1],

keďže:

(1) V súlade s rozhodnutím Rady (EÚ) 2024/XXX[2] bola Dohoda medzi Európskou úniou a Srbskou republikou týkajúca sa operačných činností vykonávaných Európskou agentúrou pre pohraničnú a pobrežnú stráž v Srbskej republike (ďalej len „dohoda“) podpísaná dňa [...] s výhradou jej uzavretia k neskoršiemu dátumu.

(2) Podľa článku 73 ods. 3 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1896[3] má Únia v situáciách, ktoré si vyžadujú nasadenie tímov riadenia hraníc zo stáleho zboru európskej pohraničnej a pobrežnej stráže do tretej krajiny, v ktorej budú členovia tímov uplatňovať výkonné právomoci, uzavrieť s dotknutou treťou krajinou dohodu o štatúte podľa článku 218 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

(3) Toto rozhodnutie predstavuje vývoj ustanovení schengenského *acquis*, na ktorých sa Írsko nezúčastňuje v súlade s rozhodnutím Rady 2002/192/ES[4]; Írsko sa preto nezúčastňuje na jeho prijatí, nie je ním viazané ani nepodlieha jeho uplatňovaniu.

(4) V súlade s článkami 1 a 2 Protokolu č. 22 o postavení Dánska, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o fungovaní Európskej únie, sa Dánsko nezúčastňuje na prijatí tohto rozhodnutia, nie je ním viazané ani nepodlieha jeho uplatňovaniu. Vzhľadom na to, že toto rozhodnutie je založené na schengenskom *acquis*, sa Dánsko v súlade s článkom 4 uvedeného protokolu rozhodne do šiestich mesiacov po rozhodnutí Rady o tomto rozhodnutí, či ho bude transponovať do svojho vnútroštátneho práva.

(5) Dohoda by sa mala schváliť v mene Únie,

---

1 Ú. v. EÚ C, , s. .

2 Rozhodnutie Rady (EÚ) 2024/XXXX z XXX.

3 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1896 z 13. novembra 2019 o európskej pohraničnej a pobrežnej stráži a zrušení nariadení (EÚ) č. 1052/2013 a (EÚ) 2016/1624 (Ú. v. EÚ L 295, 14.11.2019, s. 1).

4 Rozhodnutie Rady 2002/192/ES z 28. februára 2002 o požiadavke Írska zúčastňovať sa na niektorých ustanoveniach schengenského acquis (Ú. v. ES L 64, 7.3.2002, s. 20).

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Týmto sa v mene Únie schvaľuje Dohoda medzi Európskou úniou a Srbskou republikou týkajúca sa operačných činností vykonávaných Európskou agentúrou pre pohraničnú a pobrežnú stráž v Srbskej republike (ďalej len „dohoda“)[5].

Článok 2

Komisia v mene Únie vykoná oznámenie podľa článku 22 ods. 1 dohody s cieľom vyjadriť súhlas Únie s tým, že bude touto dohodou viazaná.

Článok 3

Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom jeho prijatia[6].

V Bruseli

Za Radu
predseda

[5] Znenie dohody je uverejnené v Ú. v. EÚ L... , s. .

[6] Dátum nadobudnutia platnosti dohody uverejní Generálny sekretariát Rady v *Úradnom vestníku Európskej únie*.